

RP 71/2022 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter ändras. Ändringar föreslås i de bestämmelser som gäller delgivning av handlingar vid förfarande med inlösningstillstånd, hörande av sakägare och övriga aktörer samt delgivning av beslut vid förfarande med inlösningstillstånd.

Ändringarna hänför sig till revideringen av förvaltningslagens bestämmelser om offentlig delgivning. Genom ändringarna kompletteras därtill genomförandet av direktivet om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	4
2.1 Nationella behov av revidering av lagstiftningen	4
2.2 Antal ärenden	5
2.3 Kraven enligt MKB-direktivet	6
3 Målsättning	6
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	7
4.1 De viktigaste förslagen.....	7
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	7
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	7
4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna	7
4.2.3 Konsekvenser för miljön.....	8
4.2.4 Samhälleliga konsekvenser	8
5 Alternativa handlingsvägar	8
6 Remissvar	8
7 Specialmotivering	8
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	13
9 Ikraftträdande.....	13
10 Verkställighet och uppföljning	14
11 Förhållande till andra propositioner.....	14
11.1 Samband med andra propositioner.....	14
11.2 Förhållande till budgetpropositionen	14
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	14
12.1 Inledning	14
12.2 Skydd för privatlivet	14
12.3 Ansvar för miljön	16
12.4 Rättsskydd.....	16
12.5 Delavgörande i ärende om inlösningsstillstånd vid inlösningsförrättningen	17
LAGFÖRSLAG	19
Lag om ändring av lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter.....	19
BILAGA	22
PARALLELLTEXT	22
Lag om ändring av lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter.....	22

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (ändrat genom direktiv 2014/52/EU, nedan MKB-direktivet) har i Finland genomförts genom lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) och ändringar i flera lagar som styr miljöanvändningen.

Den 28 november 2019 mottog Finland en formell underrättelse (ärendenummer 2019/2290) från Europeiska kommissionen gällande genomförandet av MKB-direktivet i Fastlandsfinland och på Åland. Kommissionen anser att flera av bestämmelserna i direktivet inte har genomförts på behörigt sätt. Enligt kommissionen gäller bristerna bland annat fastställandet av tillämpningsområdet för förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (nedan MKB-förfarandet), beaktandet av resultaten av MKB-förfarandet i tillståndsförfarandena samt frågor som gäller motiveringen av beslut och rätten att söka ändring. I fråga om lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977, nedan inlösningslagen) har kommissionen ansett att artikel 1.2 e och artikel 9.1 i direktivet inte på ett behörigt sätt har genomförts i den nationella lagstiftningen.

Finland meddelade i sitt svar som lämnades den 24 mars 2020 att Fastlandsfinland och Åland kommer att komplettera sin lagstiftning för att precisera genomförandet av bestämmelserna i MKB-direktivet. Syftet har varit att bereda lagstiftningsändringarna på så sätt att de träder i kraft i sin helhet under 2021. De ändringar som har meddelats kommissionen ingår i flera propositioner (RP 50/2021 rd, RP 121/2021 rd, RP 138/2021 rd, RP 169/2021 rd och RP 197/2021 rd). Propositionerna har godkänts och lagändringarna har trätt i kraft.

1.2 Beredning

De ändringar i inlösningslagen som kompletteringen av genomförandet av MKB-direktivet förutsätter har beretts som en del av ett projekt i syfte att se över ersättningsgrunderna i inlösningslagen som pågår vid justitieministeriet. Reformarbetet inleddes 2015 med en utredning vid justitieministeriet (Justitieministeriets utredningar och anvisningar 33/2016). Den utredning som utarbetats vid justitieministeriet var på remiss från den 22 augusti till den 23 september 2016. Utlåtanden begärdes av myndigheter, kommuner och olika intressenter. Till justitieministeriet lämnades sammanlagt 46 utlåtanden, och ett sammandrag av dem sammanställdes (Justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 44/2017).

Justitieministeriet tillsatte i februari 2018 en arbetsgrupp för att bereda nya bestämmelser samt en uppföljningsgrupp för att följa arbetsgruppens arbete (OM 21/41/2015, OM022:00/2016). Arbetsgruppen lämnade sitt betänkande till justitieministeriet den 21 mars 2019. Betänkandet var på remiss från den 2 april till den 15 maj 2019. Utlåtanden begärdes av myndigheter, kommuner och olika intressenter. Till justitieministeriet lämnades sammanlagt 52 utlåtanden, och ett sammandrag av dem sammanställdes (Justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 2019:47).

Det utkast till regeringens proposition som upprättades utifrån utlåtandena var på remiss från den 8 juli 2021 till den 15 september 2021. Till justitieministeriet lämnades sammanlagt 93 utlåtanden, och ett sammandrag av dem sammanställdes (Justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 2022:3).

Lämmandet av regeringspropositionen om revidering av ersättningsgrunderna i inlösningslagen har blivit fördröjt och därför har de ändringar som kompletteringen av genomförandet av MKB-direktivet förutsätter separerats till en egen proposition. I propositionen har också inkluderats de ändringar som behövs för att harmonisera bestämmelserna om delgivningsförfarande i inlösningslagen och bestämmelserna i förvaltningslagen (434/2003). Bestämmelserna om det förfarande som tillämpas vid offentlig delgivning i förvaltningslagen har reviderats genom lag 432/2019 som trädde i kraft den 1 januari 2020.

Finslipningen av propositionen har utförts vid justitieministeriet som tjänsteuppdrag.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Nationella behov av revidering av lagstiftningen

Det förfarande som iakttas vid delgivning av ansökan om inlösningsstillstånd och beslut i ärenden som gäller inlösningsstillstånd beror på sakägarens ställning i inlösningsförfarandet. Ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som inlöses ska innan inlösningsstillstånd utfärdas beredas tillfälle att avge utlåtande om ansökan. Motsvarande tillfälle ska också beredas den berörda kommunen, landskapsförbundet och närings-, trafik- och miljöcentralerna. Ansökningshandlingarna delges ägare och innehavare genom bevislig delgivning. Kommunen, landskapsförbundet och närings-, trafik- och miljöcentralerna delges handlingarna genom vanlig delgivning och övriga genom offentlig kungörelse på kommunens anslagstavla. Om inlösningsstillståndsansökan gäller ett projekt på vilket lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas, ska kungörelsen offentliggöras också på kommunens webbplats. Om inlösen verkställs för byggande av kraftledning, naturgasnät eller annat motsvarande företag, kan hörande av sakägarna ordnas så att sakägarna ges tillfälle att framföra sin åsikt om projektet vid ett möte som ordnas i varje kommun. I detta fall delges handlingarna inte genom bevislig delgivning.

Beslut i ett ärende som gäller inlösningsstillstånd ska delges ägare och innehavare av egendom som inlöses genom bevislig delgivning. Berörd kommun, landskapsförbundet och närings-, trafik- och miljöcentralerna delges beslutet genom vanlig delgivning och övriga genom offentlig kungörelse på kommunens anslagstavla. Om beslutet gäller ett projekt på vilket lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas, ska kungörelsen offentliggöras också på kommunens webbplats.

Ett beslut om inlösen som gäller nyttjanderätt ger sökanden rätt att använda området för det ändamål som uppges i beslutet. Om behovet senare ändras kan Lantmäteriverket på ansökan ändra det användningssyfte som uppges i beslutet om inlösen. Vid behandling av ärendet iakttas bestämmelserna om inlösningsstillstånds-förfarande.

En precisering av föremålet för ansökan om inlösningsstillstånd kan förutsätta undersökning av det område som inlöses. Inlösningslagen innehåller bestämmelser enligt vilka en aktör som planerar ett projekt beviljas tillstånd till undersökningar som utförs på annans mark. Ansökan om tillstånd till undersökning kan delges sakägarna genom offentlig delgivning enligt 62 § i förvaltningslagen. Om undersökningsarbetet i betydande grad skulle försvåra nyttjandet av någon fastighet, ska en sådan fastighets ägare eller innehavare informeras om ansökan genom vanlig delgivning.

Vid inlösen av fast egendom är det fråga om ingripande i kärnan av det grundlagsenliga egendomsskyddet inom ramen för förbehållet gällande expropriation enligt 15 § 2 mom. i grundlagen, och därför ska det fästas särskild uppmärksamhet vid överlåtarens rättsskydd. På grund av

RP 71/2022 rd

detta ska ansökningshandlingarna och beslut i ärendet i regel delges sakägarna genom bevislig delgivning. Andra aktörer eller undersökningar av områden kan däremot inte anses vara förknippade med motsvarande behov av rättsskydd och bevislig delgivning kan därför inte anses vara nödvändig. Alla sakägare kan kanske inte nås, och en del är inte nödvändigtvis ens kända. För att nå dessa aktörer ska handlingarna delges antingen genom offentlig delgivning eller genom offentlig kungörelse. Bestämmelserna i den gällande inlösningslagen om det förfarande vid delgivning av ansökan och beslut i ärendet som ska iakttas och som bestäms utifrån delgivningsmottagarens ställning kan i ärenden som gäller inlösningsstillstånd och tillstånd till undersökning samt ändring av användningssyfte huvudsakligen anses vara fungerande.

Som jämförelse bör det nämnas att utredningsplanen och vägplanen som gäller en landsväg enligt 27 § i lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005) ska göras tillgängliga genom offentlig kungörelse. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska dessutom lämna meddelande om framläggandet av planen genom vanlig delgivning till ägarna och innehavarna av de fastigheter från vilka det enligt planen ska inlösas område, de fastigheter på vars område det bildas skydds- eller frisiktsområden, de fastigheter till vars område det grundas någon annan rättighet och de fastigheter som gränsar till vägområdet. Enligt 103 § i den lagen ska beslut om utredningsplaner och vägplaner delges offentligt genom offentlig kungörelse, och därtill ska beslut delges genom vanlig delgivning dem som gjort en anmärkning om planen och vars adresser är kända.

Bestämmelserna om offentlig delgivning i förvaltningslagen har setts över genom den lagändring som trädde i kraft den 1 januari 2020 (L 432/2019, RP 239/2018 rd). Syftet med översynen var att avskaffa det kungörelseförfarande där fysiska anslagstavlor används och i stället övergå till att meddela om handlingar på myndighetens webbplats i det allmänna datanätet. Den gällande inlösningslagen avviker från dessa bestämmelser då den förutsätter offentlig kungörelse på kommunens anslagstavla och i vissa fall också offentliggörande på kommunens webbplats. Lagstiftningen ska till denna del harmoniseras med förvaltningslagen.

2.2 Antal ärenden

Inlösningslagen är en allmän lag om inlösen av fast egendom. Vid statsrådet avgjordes åren 2015–2020 sammanlagt 54 ansökningar om inlösningsstillstånd grundade på inlösningslagen, 1 grundat på gruvlagen och 1 grundat på försvarsinlösningslagen. Årligen tar statsrådet således emot i medeltal 10 ansökningar om inlösningsstillstånd för avgörande. Under samma tid har Lantmäteriverket avgjort sammanlagt 220 ansökningar om inlösningsstillstånd och 99 ansökningar om tillstånd till undersökning, det vill säga i medeltal 37 ansökningar om inlösningsstillstånd och 17 ansökningar om tillstånd till undersökning per år. Tillstånden till undersökning gäller i allmänhet projekt för byggande av eldistributionsnät. Miljöministeriet har under samma tid avgjort 15 ärenden om inlösningsstillstånd enligt 99 § i markanvändnings- och bygglagen.

Ärendegrupp	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Inlösningsstillstånd SR	10	4	13	7	15	5
Inlösningsstillstånd MM	5	1	4	2	2	1
Inlösningsstillstånd LMV	38	31	24	41	44	42

RP 71/2022 rd

Tillstånd till undersökning LMV	22	11	11	16	20	19
Totalt	75	47	52	66	81	67

Tabell 1. Ärenden om inlösningsstillstånd och tillstånd till undersökning enligt inlösningslagen som avgjorts av statsrådet och Lantmäteriverket samt ärenden om inlösningsstillstånd enligt 99 § i markanvändnings- och bygglagen som avgjorts av miljöministeriet 2015–2020. Statsrådet, miljöministeriet och Lantmäteriverket 2021.

2.3 Kraven enligt MKB-direktivet

Enligt artikel 1.2 d i MKB-direktivet avses med allmänhet en eller flera fysiska eller juridiska personer och sammanslutningar, organisationer eller grupper av dessa. Enligt artikel 1.2 e avses med berörd allmänhet den allmänhet som berörs eller kan antas bli berörd av beslutsprocesser. Enligt artikel 6.5 i MKB-direktivet ska medlemsstaterna fastställa närmare bestämmelser om information till allmänheten och samråd med den berörda allmänheten.

Inlösningslagen innehåller inga uttryckliga bestämmelser om allmänheten och hörande av allmänheten. I praktiken har i förfarandet enligt inlösningslagen också andra aktörer än sakägarna och myndigheterna möjlighet att framföra sin åsikt om ansökan om inlösningsstillstånd. Förfarandet enligt inlösningslagen kompletteras av bestämmelserna i lagen om inlösningsstillstånd för vissa projekt som påverkar användningen av miljön (768/2004, nedan lagen om inlösningsstillstånd) som tillämpas på förfarande med inlösningsstillstånd som gäller vissa kraftledning och naturgasledningar. Enligt 4 a § i lagen om inlösningsstillstånd ska också andra personer än de parter och myndigheter som avses i 8 § i inlösningslagen innan ärendet avgörs ges tillfälle att uttrycka sin åsikt om en ansökan om inlösningsstillstånd för ett projekt enligt 2 § i den nämnda lagen.

Enligt artikel 9.1 i MKB-direktivet ska myndigheten utan dröjsmål informera allmänheten och de myndigheter som avses i artikel 6.1 om ett beslut i ärendet. Bestämmelser om information om beslut i ett ärende som gäller inlösningsstillstånd finns i 10 § 3 mom. i inlösningslagen. Enligt momentet ska beslutet om inlösningsstillstånd utan dröjsmål i den ordning som föreskrivs i 9 § 1 mom. meddelas dem som enligt 8 § ska höras i saken samt sökanden. Enligt 9 § 1 mom. i inlösningslagen verkställs delgivning till andra än de parter som avses i 8 § genom offentlig kungörelse på kommunens anslagstavla. Om inlösningsstillståndsansökan gäller ett projekt på vilket lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas, ska kungörelsen offentliggöras också på kommunens webbplats.

Tillämpningspraxisen av de bestämmelser i inlösningslagen som gäller hörande av sakägare och andra parter, delgivning av beslut och ändringssökande kan i sak anses uppfylla kraven enligt MKB-direktivet. Detta framgår emellertid inte entydigt av de gällande bestämmelserna och därför ska de justeras för att säkerställa att direktivet genomförs på behörigt sätt.

3 Målsättning

Syftet med de föreslagna ändringarna är att harmonisera bestämmelserna om delgivning av ansökan och beslut i ärenden som gäller inlösningsstillstånd, tillstånd till undersökning och ändring av användningssyfte med bestämmelserna om offentlig delgivning i förvaltningslagen. Ändringarna ska också komplettera det nationella genomförandet av MKB-direktivet.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

För närvarande delges ansökningshandlingarna vid förfarande med inlösningsstillstånd och tillstånd till undersökning och beslut i ärendet andra än sakägare genom offentlig kungörelse på kommunens anslagstavla. Framöver ska handlingarna och beslutet delges nämnda aktörer samt icke konstituerat delägarlag för samfällda områden och särskilda förmåner som är gemensamma för flera fastigheter genom en kungörelse i det allmänna datanätet på webbplatsen för den myndighet som avgör ärendet.

Ändringen motsvarar utvecklingen inom allmän förvaltningsrätt. I bestämmelserna om offentlig delgivning i förvaltningslagen har kungörelseförfarandet på myndighetens fysiska anslagstavla redan tidigare ersatts av delgivning av handlingar på myndighetens webbplats i det allmänna datanätet.

I fråga om beslut om kraftledning, naturgasnät eller annat motsvarande företag avstås från kravet på bevislig delgivning. Beslut om sådana projekt ska enligt förslaget delges genom offentlig kungörelse, och därtill ska sakägarna delges beslutet genom vanlig delgivning.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna ändringarna gäller behandling av ärenden som gäller inlösningsstillstånd hos myndigheten. Ändringarna har ingen inverkan på antalet projekt eller förutsättningarna för att genomföra dem.

Sakinnehållet i ansökningshandlingarna ändras inte men skyddet av personuppgifter kan förutsätta ändringar i det sätt på vilket uppgifterna presenteras i det skede ansökningshandlingarna upprättas. Kostnaderna för ändringarna uppskattas bli små. Enligt förslaget ska de aktörer som ansöker om inlösningsstillstånd stå för dessa kostnader.

Ändringarna i fråga om delgivning av ansökningshandlingar och beslut som rör inlösningsstillstånd, ändring av användningssyfte och tillstånd till undersökning bedöms inte kräva ändringar i statsrådets och Lantmäteriverkets ärendehanteringssystem och webbplatser. Kommunala tillkännagivanden ska enligt 108 § i kommunallagen offentliggöras i det allmänna datanätet samt vid behov på något annat sätt som kommunen har fattat beslut om. De föreslagna ändringarna i lagen bedöms inte förutsätta ändringar på kommunernas webbplatser.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna

Inga ändringar föreslås i den inbördes behörighetsfördelningen mellan myndigheterna. Övergången till delgivning på myndighetens webbplats bedöms i liten grad minska arbetsmängden hos statsrådet och Lantmäteriverket som är tillståndsmyndigheter. Skyddet av personuppgifter under den tid ärendet behandlas kommer å sin sida att i någon mån öka arbetsmängden hos tillståndsmyndigheten. De föreslagna ändringarna kommer att minska kommunernas uppgifter vid delgivning av handlingarna. Ändringarna bedöms inte inverka på handläggningstiden hos tillståndsmyndigheten.

4.2.3 Konsekvenser för miljön

De föreslagna ändringarna har inga direkta konsekvenser för miljön.

4.2.4 Samhälleliga konsekvenser

De föreslagna ändringarna förtydligar rätten att delta i behandlingen av ett ärende som gäller inlösningsstillstånd och att framföra sin uppfattning om projektet för andra aktörer än de som är föremål för inlösen. Ändringarna är förenliga med 20 § 2 mom. i grundlagen enligt vilket det allmänna ska verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. Ändringarna främjar den samhälleliga acceptansen av lagstiftningen och projekten.

5 Alternativa handlingsvägar

Propositionen innehåller bestämmelser om delgivning av ansökan som gäller inlösningsstillstånd, tillstånd till undersökning och ändring av användningssyfte och beslut som fattas i ärendet. Bestämmelserna har utarbetats med beaktande av behovet av information och rättsskydd för ägare av egendom som inlöses, innehavare av särskilda rättigheter och övriga aktörer. Samtidigt har avsikten varit att förfarandet ska vara så lätt och kostnadseffektivt som möjligt. Under beredningen har man också som en möjlighet övervägt att enbart stödja sig på de allmänna bestämmelserna om delgivning i förvaltningslagen. Bestämmelserna i förvaltningslagen har emellertid inte visat sig vara tillräckliga till alla delar.

Genom inlösen ingriper man i kärnan av egendomsskyddet, varför delgivningen bör ske på ett tillförlitligt sätt. Därför kan delgivning av handlingar genom vanlig delgivning i regel inte anses tillräcklig. Likväl är det när en ansökan eller ett beslut i ett tillståndsärende delges inte i alla situationer bekant vilka aktörer saken gäller, varför enbart bevislig delgivning inte är tillräcklig, utan ansökan eller beslutet måste delges genom offentlig kungörelse för att olika parter ska nås.

6 Remissvar

Justitieministeriet har gett olika aktörer tillfälle att framföra sin åsikt om bedömningspromemorian om behoven att se över inlösningslagstiftningen (JM Utredningar och anvisningar 33/2016, på finska), betänkandet av arbetsgruppen som behandlat ändringar i ersättningsgrunderna i inlösningslagstiftningen (JM Betänkanden och utlåtanden 2019:12, på finska) och om utkastet till regeringsproposition. Utlåtandena har sammanställts i sammanfattningar (JM Betänkanden och utlåtanden 44/2017, 2019:47 och 2022:3, på finska). Dessa finns tillgängliga i statsrådets publikationsarkiv Valto i det allmänna datanätet.

Många remissinstanser såg de föreslagna ändringarna i förfarandet vid delgivning av handlingar och beslut i utkastet till regeringsproposition som nödvändiga och värda understöd. Arbets- och näringsministeriet, Energiindustrin rf och Fingrid menade att särskilda drag i ledningsprojekt behöver beaktas i delgivningsförfarandet.

7 Specialmotivering

5 §. Hänvisningen i 2 mom. ändras så att den avser 8 a § 1 mom., dit bestämmelserna i 9 § 4 mom. i den nuvarande lagen ska överföras. Ändringen har ingen inverkan på behörighetsfördelningen i fråga om utfärdande av inlösningsstillstånd mellan statsrådet och Lantmäteriverket.

8 §. I gällande 8–9 § i inlösningslagen föreskrivs det om delgivning av ansökan om inlösningsstillstånd och om hörande av sakägare, myndigheter och andra aktörer. Delgivningen av inlösningsstillståndsansökan sker antingen genom bevislig delgivning eller vanlig delgivning eller genom offentlig kungörelse beroende på om det är fråga om ägaren eller innehavaren till föremålet för inlösen, en myndighet eller en annan aktör. I fråga om kraftledning, naturgasledningar eller annat motsvarande företag kan hörandet av sakägare ordnas genom samrådsmöten i de kommuner som ligger i projektets influensområde.

Även om det kan vara administrativt betungande att använda olika delgivningsförfaranden och det inte kan anses särskilt tydligt att tidsfrister inte löper ut på ett enhetligt sätt, är det inte möjligt att i inlösningsstillstånds-förfarandet avstå från samtidig användning av flera delgivningsförfaranden och övergå till att använda enbart offentlig delgivning. Inlösningslagen gör det möjligt att ingripa i kärnan av egendomsskyddet inom ramen för det författningsrättsliga förbehållet gällande expropriation. Med hänsyn till sakägarnas rättsskydd är det motiverat att förutsätta att myndigheten säkerställer att ägaren av ett område som inlöses informeras om projektet.

Därför bör grundprincipen fortfarande vara att ägare av sådan fastighet och innehavare av sådan nyttjanderätt som inlöses delges ansökan om inlösningsstillstånd bevisligen enligt 60 § i förvaltningslagen för att de ska kunna framställa anmärkningar. Om detta ska föreskrivas i 1 mom. Myndigheten ska enligt förslaget också kunna sköta delgivningen elektroniskt under iakttagande av lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) och lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (571/2016).

I 1 mom. ska det enligt förslaget dessutom föreskrivas om handlingar som ska lämnas i samband med delgivningen. Är ansökningshandlingarna så omfattande eller på grund av det stora antalet personer som ska höras eller i övrigt sådana att en överlåtelse av samtliga handlingar till den som ska höras medför oskäligen svårigheter kan handlingar enligt nuvarande 9 § 2 mom. utelämnas ur delgivningen. Bestämmelsen behövs fortfarande. Beroende på projekt kan handlingarna vara så omfattande att det skulle bli mycket besvärligt att skicka dem till alla sakägare. De handlingar som saknas ska dock finnas till påseende på den plats som anges i delgivningen. Dessutom kan handlingarna läsas och laddas ner på myndighetens webbplats.

I nuvarande 9 § 3 mom. i inlösningslagen föreskrivs det om delgivning av ansökan om inlösningsstillstånd till det delägarlag som bildas av delägarna i samfälld skog, annat samfällt område och gemensam särskild förmån. I delgivningen iaktas lagen om samfällda skogar (109/2003) och lagen om samfälligheter (758/1989), som innehåller utförliga bestämmelser om förfarandet vid delgivning till aktuella juridiska personer. Enligt 27 § i lagen om samfällda skogar anses stämningar och andra meddelanden som gäller samfälld skog ha tillställts delägarlaget när de har delgetts någon av förvaltningsnämndens medlemmar eller en ombudsman eller en sådan anställd vid delägarlaget som har rätt att teckna delägarlagets namn. Enligt 26 § i lagen om samfälligheter ska ett konstituerade delägarlag delges stämningar och andra meddelanden så att de delges en medlem av styrelsen eller en ombudsman. När det gäller delgivning till konstituerade delägarlag finns det inte sådana brister att lagen skulle behöva ändras.

Delgivning till ett delägarlag som inte är konstituerat sker enligt lagen om samfälligheter i regel i den ordning som gäller delgivning av stämning. I fråga om samfälligheter har detta i praktiken betytt att hålla handlingar till påseende i en domstols kansli och att publicera en kungörelse i frågan i officiella tidningen. Förfarandet har ansetts vara administrativt betungande och ineffektivt med hänsyn till faktisk förmedling av informationen. I 2 mom. ska det enligt förslaget ingå bestämmelser om delgivning av ansökan om inlösningsstillstånd till icke konstituerat

RP 71/2022 rd

delägarlag för samfällda områden och särskilda förmåner som är gemensamma för flera fastigheter. Till dessa ska delgivningen enligt 2 mom. ske genom en offentlig kungörelse på tillståndsmyndighetens webbplats.

Alla fastighetsägare och innehavare av nyttjanderätt som ingår i inlösningsrelationen är inte nödvändigtvis kända eller också kan de inte nås. Dessutom kan konsekvenserna av det projekt som avses i ansökan om inlösningsstillstånd utsträcka sig också till sådana aktörer vars egendom inte löses in. Dessa aktörer ska delges ansökan om inlösningsstillstånd genom offentlig kungörelse i enlighet med 62 a § i förvaltningslagen. Om detta ska föreskrivas i 2 mom. Tillståndsmyndigheten lägger ut ansökan om inlösningsstillstånd med bilagor på sin webbplats i det allmänna datanätet. Handlingarna finns till påseende för samtliga aktörer under en tid som bestäms av myndigheten. Efter denna tid tas de bort från myndighetens webbplats. Handlingarna ska finnas till påseende under den tid som avsatts för att lämna anmärkningar och åsikter, och den bestäms av den myndighet som avgör ärendet om inlösningsstillstånd.

Vid offentlig kungörelse anses mottagaren enligt 62 a § i förvaltningslagen ha fått del av handlingen som kungjorts på den sjunde dagen efter publiceringen på myndighetens webbplats. Vid publicering av personuppgifter som ingår i ansökningshandlingarna ska bestämmelserna i 62 b § i förvaltningslagen iakttas. Enligt paragrafen får uppgifterna i en offentlig kungörelse och den kungjorda handlingen publiceras, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna. I fråga om personuppgifter publiceras dock endast sådana som är nödvändiga för tillgången till information. Personuppgifter får offentliggöras trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Infrastrukturprojekt kan inbegripa talrika fastigheter, varför en ansökan om inlösningsstillstånd kan innehålla personuppgifter för hundratals personer. Som nödvändiga personuppgifter ska anses uppgifter om fastighetsbeteckningen och fastighetens namn samt fastighetens ägare.

Statsrådet och Lantmäteriverket är tillståndsmyndigheter för inlösningsstillstånd, men även om deras webbplatser är tillgängliga på motsvarande sätt som kommunernas kan det fortfarande anses ändamålsenligt att kungöra projektet på kommunernas webbplatser för att effektivisera informationsgången. Därför ska information om kungörelsen offentliggöras i enlighet med 108 § i kommunallagen i de kommuner vars område ansökan gäller. Däremot ska kungörelsen med tillhörande handlingar inte behöva publiceras på kommunens webbplats.

I 3 mom. ska det enligt förslaget föreskrivas om hur lång tid som ska ges för att lämna anmärkningar och åsikter om ansökan. Projekt för vilka det krävs inlösningsstillstånd kan till sitt innehåll vara mycket olika, och i synnerhet i omfattande och annars utmanande projekt måste tillräcklig tid reserveras för att sätta sig in i ärendet. Tillståndsmyndigheten ska från fall till fall bestämma hur lång tid som kan anses skäligen. Den kan vara högst 60 dagar. Tidsfristen får under inga omständigheter vara kortare än 30 dagar.

Statsrådet får med stöd av nuvarande 9 § 5 mom. utfärda närmare bestämmelser om innehållet i kungörelsen. Bestämmelsen fogades till lagen genom lag 264/2017. Bestämmelsen föreslås bli flyttad till 4 mom. i paragrafen.

8 a §. Bevislig delgivning av ansökan om inlösningsstillstånd är ett administrativt betungande förfarande i situationer där inlösningsgälden gäller ett stort antal fastigheter. Till exempel i projekt för linjeformig infrastruktur, såsom en kraftlinje, kan det finnas hundratals sakägare. De särskilda regleringsbehoven i fråga om dessa projekt identifierades redan när inlösningslagen stiftades.

I nuvarande 9 § 4 mom. i inlösningslagen finns det bestämmelser om ett alternativt delgivningsförfarande vid sådana projekt. Kungörelse av ansökan och hörande av sakägare kan ordnas så att sökanden ger de ägare och innehavare, vilkas rätt och fördel saken rör, tillfälle att framföra sin åsikt om projektet vid möten som ordnas i kommunerna inom influensområdet. Enligt nämnda bestämmelse ska information om mötet ges i varje kommun så som kommunala kungörelser offentliggörs inom kommunen. Det har också blivit praxis att inlösaren dessutom skickar ett meddelande om mötet per brev till de kända ägarna till fastigheter som är föremål för inlösen.

Den särskilda regleringen för hörande av stora grupper av sakägare får fortfarande anses behövlig. Det föreslås att nuvarande 9 § 4 mom. efter vissa ändringar flyttas till den nya 8 a §. Sökanden ska som i dag beroende på projektets storlek kunna besluta på vilketdera sättet tillståndsansökan ska delges sakägarna. Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen ska ansökan delges genom offentlig kungörelse. Därtill ska det i de kommuner som hör till projektets influensområde ordnas möten där sakägarna kan framföra sin åsikt om projektet.

Bestämmelserna om hur information om hörandet ges ska enligt förslaget preciseras. Meddelande om hörande ska ges som offentlig delgivning minst 14 dygn tidigare med iakttagande av förvaltningslagen. Uppgift om informationen ska dessutom offentliggöras i kommunen på samma sätt som kommunal information. Det föreslås också att lagen i överensstämmelse med nuvarande praxis ska kompletteras med bestämmelser om att kallelse till mötet ska sändas till sakägare per brev.

Vid hörandet ska yttranden från dem som hörs protokollföras. Eftersom sakägaren kan ha behov att omsorgsfullt sätta sig in i ansökan om inlösningsstillstånd för att kunna ge ett utlåtande, föreskrivs det i det föreslagna 3 mom. att ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som inlöses ska kunna lämna sina utlåtanden för anteckning i protokollet inom 30 dygn från det att hörandet avslutades.

9 §. I 1 mom. föreskrivs det om tillståndsmyndighetens skyldighet att ge kommunerna, förbunden på landskapsnivå och närings-, trafik- och miljöcentralerna tillfälle att avge utlåtande. Paragrafens 1 mom. motsvarar till sitt sakinnehåll 8 § 2 mom. i gällande lag.

Enligt förslaget införs inte särskilda bestämmelser om förfarandet vid delgivningen, varför 10 kap. i förvaltningslagen tillämpas på delgivning. Ansökan ska delges kommunerna, landskapsförbundet och närings-, trafik- och miljöcentralen genom vanlig delgivning.

Den nuvarande paragrafens 2 mom. ska enligt förslaget flyttas till 8 § 1 mom. Bestämmelserna om delgivning av ansökan om inlösningsstillstånd i fråga om delägarlag för samfällda områden i den nuvarande paragrafens 3 mom. flyttas enligt förslaget till 8 § 2 mom. Bestämmelserna i den nuvarande paragrafens 4 mom. om delgivning av en ansökan om inlösningsstillstånd som gäller en kraftledning, ett naturgasnät eller något annat motsvarande projekt flyttas enligt förslaget till 8 a §.

10 §. I den nuvarande paragrafen föreskrivs det om innehållet i beslut om inlösningsstillstånd (1 och 2 mom.) och om delgivning av beslut (3 och 4 mom.). Det föreslås att paragrafen ses över så att det i 10 § föreskrivs om innehållet i beslut om inlösningsstillstånd, medan behövliga delar av bestämmelserna om delgivning av beslutet flyttas till den nya 10 a §.

Enligt det nuvarande 1 mom. ska det i ett inlösningsstillstånd nämnas den egendom som inlösen avser. Bestämmelsen ska enligt förslaget formuleras precisare, men det är inte meningen att tillämpningspraxis ska ändras. I beslut om inlösningsstillstånd är det inte alltid nödvändigt att

räkna upp de registerenheter som är föremål för inlösen. Dessa ska även framöver kunna ingå i beslutet som en hänvisning till en handling eller som bilaga.

Med hänsyn till klarheten i regelverket och det inbördes förhållandet mellan myndigheternas behörigheter är det viktigt att de fastigheter som är föremål för inlösen och föremålet för inlösen framgår av beslutet om inlösningsstillstånd. I praktiken kan det likväl förekomma situationer där man i inlösningsstillståndsfasen inte vet till vilken fastighet ett område som ska lösas in hör. I ett projekt som gäller kraftledningar kan till exempel den slutliga placeringen av enskilda stolpar vara oklar ännu i inlösningsstillståndsfasen. Flera olika faktorer kan leda till att föremålet för inlösen i inlösningsstillståndsfasen inte till alla delar kan ges exakta gränser och detta delvis måste hänskjutas till inlösningsförrättningen. Till inlösningsförrättningen kan man likväl inte hänskjuta frågor som är väsentliga med hänsyn till avgörandet av tillståndsärendet, utan det ovan sagda kan gälla endast omständigheter som har mindre betydelse med hänsyn till avgörandet. Liksom för närvarande ska det föreskrivas om frågan i paragrafens 1 mom.

I 2 mom. föreslås det inga ändringar.

10 a §. Enligt förslaget ska det till inlösningslagen fogas en ny 10 a § där det föreskrivs om delgivning av beslut i ett ärende som gäller inlösningsstillstånd. Enligt nuvarande 10 § 3 mom. ska ett beslut om inlösningsstillstånd delges sökanden, ägaren till fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som inlöses genom bevislig delgivning samt kommunen, landskapet och närings-, trafik- och miljöcentralen genom vanlig delgivning. Det föreslås att lagstiftningen till dessa delar ska förbli oförändrad. Dessutom föreslås det att det till lagen ska fogas bestämmelser om delgivning av beslutet till icke konstituerat delägarlag för samfällda områden och särskilda förmåner som är gemensamma för flera fastigheter samt andra aktörer. Till dessa sker delgivningen liksom i fråga om ansökan om inlösningsstillstånd genom offentlig kungörelse.

I 2 mom. ska det enligt förslaget infogas särskilda bestämmelser om delgivning av beslut om linjeformiga inlösningsprojekt som avses i 8 a §. Beslut som gäller sådana projekt ska delges sakägarna genom offentlig kungörelse. Med hänsyn till rättsskyddet för ägaren av den egendom som ska lösas in är det viktigt att sakägaren underrättas om att inlösningsstillstånd beviljats. Enligt förslaget ska det därför föreskrivas att information om beslutet ska sändas till ägare av fast egendom och innehavare av nyttjanderätt.

I 3 mom. ska det enligt förslaget föreskrivas om skyldigheten för den myndighet som har beviljat inlösningsstillstånd att utan dröjsmål informera Lantmäteriverket om sitt beslut i ärendet. Myndigheten som beviljat inlösningsstillståndet kan förutom statsrådet vara ett ministerium till vars uppgifter det enligt någon annan lag hör att besluta om inlösningsstillståndet i fråga.

Enligt nuvarande 10 § 4 mom. föreskrivs det om anmälan till inskrivningsmyndigheten i 77 §. Eftersom det för närvarande är Lantmäteriverket som är inskrivningsmyndighet, finns det inte längre behov av en hänvisningsbestämmelse om att skicka anmälan.

72 d §. I 2 mom. föreskrivs det om delgivning av ansökan om ändring av användningssyftet till sakägarna för att de ska kunna framställa anmärkningar. Enligt gällande lag ska ansökan delges ägare av fast egendom och innehavare av nyttjanderätt genom bevislig delgivning. Om det är fråga om en kraftledning eller naturgasledning kan hörandet av sakägare genomföras vid möten enligt 9 § 4 mom. Enligt 2 mom. ska ett beslut om ändring av användningssyfte delges ägare av fast egendom och innehavare av nyttjanderätt genom bevislig delgivning.

RP 71/2022 rd

Det föreslås att förfarandet vid delgivning av beslut ska ändras så att beslut om en kraftledning eller naturgasledning kan delges genom offentlig kungörelse enligt 10 a § 2 mom. och ett meddelande till sakägarna. I övrigt föreslås inga ändringar i förfarandet vid delgivning. Hänvisningsbestämmelserna ska ändras så att de avser de nya 8, 8 a, 9 och 10 a §.

Bestämmelsen om att besväransvisning ska fogas till ett beslut ska enligt förslaget raderas eftersom bestämmelser om det ingår i 47 § i förvaltningslagen.

76 §. I paragrafen föreskrivs om byte av den som ansöker om inlösen under ett inlösningsstillstånds förfarande eller en inlösningsförrättning. Hänvisningsbestämmelsen om hörande av olika aktörer i 3 mom. till 8 och 9 § ändras så att den avser de nya 8, 8 a och 9 §.

85 §. I paragrafen föreskrivs det om delgivning av beslut om tillstånd till undersökning. Enligt gällande lag informeras sakägarna om beslutet genom offentlig delgivning. Dessutom informeras de för vilka undersökningsarbetet i betydande grad försvårar nyttjandet av fastigheten genom vanlig delgivning. Därtill ska meddelande om en undersökning lämnas senast sju dagar innan den inleds. Meddelandet lämnas genom vanlig delgivning till de ägare av fast egendom och de innehavare av nyttjanderätt vilkas adresser är kända och till andra genom offentlig delgivning.

Den gällande paragrafen får i huvudsak anses ändamålsenlig och det föreslås inga ändringar i paragrafens sakinhåll. Det föreslås emellertid att hänvisningsbestämmelsen i den sista meningen i det nuvarande 1 mom. till 9 § 1 mom. ändras till en direkt hänvisning till 62 § om offentlig delgivning i förvaltningslagen.

I 2 mom. föreslås det inga ändringar.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Skyddet av de personuppgifter som ingår i handlingarna om inlösningsstillstånd kan förutsätta utfärdande av bestämmelser som kompletterar innehållet i ansökan om inlösningsstillstånd. Enligt 7 § 4 mom. i den gällande inlösningslagen får närmare bestämmelser om innehållet i inlösningsstillståndsansökan och om de handlingar som ska fogas till ansökan utfärdas genom förordning av statsrådet. Med stöd av 9 § 5 mom. i inlösningslagen får därtill närmare bestämmelser om kungörelsens innehåll utfärdas genom förordning av statsrådet. Bemyndiganden att utfärda förordningar behöver inte justeras, men nämnda 9 § 5 mom. ska enligt förslaget överföras till 8 § 4 mom.

9 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

I 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen föreskrivs det om vilken lagstiftning som ska tillämpas på sådana ärenden som gäller inlösningsstillstånd, tillstånd till undersökning och ändring av användningssyfte och som är anhängiga. I fråga om dessa föreslås att man på de ärenden som var anhängiga när lagen trädde i kraft ska tillämpa de bestämmelser som gällde när lagen trädde i kraft. En övergång till ett förfarande enligt den nya lagen under ett pågående tillstånds förfarande kan leda till situationer där de bestämmelser som ska tillämpas står i konflikt med varandra. Att ärendet är anhängigt ska inverka bara på förfarandet i fråga.

I 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ska det enligt förslaget föreskrivas om vilken lagstiftning som ska tillämpas i situationer där en fullföljdsdomstol upphäver ett beslut i ett ärende som gäller inlösningsstillstånd, tillstånd till undersökning eller ändring av användningssyfte. Vilken

lagstiftning som ska tillämpas är enligt förslaget då beroende av domstolens avgörande. Om domstolen upphäver ett beslut endast till vissa delar och återförvisar ärendet att behandlas på nytt, ska den gamla lagen tillämpas på ärendet. Om fullföljdsdomstolen däremot upphäver beslutet på vilket bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande ska tillämpas och återförvisar ärendet att i sin helhet behandlas på nytt, ska ärendet behandlas och avgöras enligt den nya lagen.

10 Verkställighet och uppföljning

Funktionen och konsekvenserna av de föreslagna ändringarna ska följas upp genom information från myndigheter och intressenter.

11 Förhållande till andra propositioner

11.1 Samband med andra propositioner

Vid arbets- och näringsministeriet bereds som bäst ett förslag till lag om ändring av lagen om inlösningstillstånd för vissa projekt som påverkar användningen av miljön som hänför sig till komplettering av genomförandet av MKB-direktivet (TEM122:00/2021). Enligt förslaget ska till lagen fogas bestämmelser om de förutsättningar för byggande av kraftledningar och naturgasledningar som omfattas av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning och som ska prövas vid förfarandet med inlösningstillstånd. Därtill omfattar lagen bestämmelser om hörande av andra än sakägare och myndigheter vid förfarandet med inlösningstillstånd. Bestämmelser om hörande av andra parter finns också i 8 § i det lagförslag som ingår i denna proposition.

11.2 Förhållande till budgetpropositionen

De föreslagna ändringarna har inga konsekvenser för budgetpropositionen.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

12.1 Inledning

I propositionen föreslås det att bestämmelserna i inlösningslagen om delgivning av ansökningshandlingar och beslut ska ändras. De föreslagna bestämmelserna är av betydelse med tanke på bestämmelserna om skydd för privatlivet i 10 §, ansvar för miljön i 20 § och rättsskydd i 21 §.

12.2 Skydd för privatlivet

De bestämmelser i förslaget till ändring av inlösningslagen som har betydelse med tanke på skyddet för privatlivet är i fråga om ärenden som gäller inlösningstillstånd och ändring av användningssyfte de föreslagna bestämmelserna om delgivning av ansökan och beslut i ärendet enligt vilka handlingarna tillkännages genom offentlig kungörelse. Däremot delges ansökan om tillstånd till undersökning och beslut i ärendet genom offentlig delgivning och vanlig delgivning (84–85 §). Dessa föreslagna bestämmelser kan inte anses vara betydelsefulla med hänsyn till skyddet för privatlivet.

Primärt delges ansökan om inlösningstillstånd och beslut i ärendet bevisligen, men i alla situationer är detta likväl inte möjligt. Antalet sakägare kan vara mycket stort och alla sakägare kan kanske inte nås; en del är kanske inte ens kända. För att nå dessa aktörer ska handlingarna delges antingen genom offentlig delgivning eller genom offentlig kungörelse.

RP 71/2022 rd

I och med översynen av lagstiftningen om kungörelse har delgivningen av handlingar genom offentlig delgivning eller offentlig kungörelse flyttats från myndighetens fysiska anslagstavla till myndighetens webbplats i det allmänna datanätet. Vid offentlig delgivning läggs handlingen inte fram till allmänt påseende, utan den måste begäras särskilt hos myndigheten. En handling som delges genom offentlig kungörelse läggs fram till påseende och finns i princip tillgänglig för aktörer som inte begränsats på förhand. För delgivning av handlingar genom offentlig kungörelse talar handlingarnas goda tillgänglighet som förbättrar individens möjligheter att påverka beslutsfattande som rör individen själv och hans eller hennes livsmiljö. Samtidigt görs likväl de personuppgifter som förekommer i handlingarna offentliga i det allmänna datanätet.

Grunden för handlingars offentlighet utgörs av 12 § i grundlagen enligt vars 2 mom. handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna är offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Var och en har rätt att ta del av offentliga handlingar och upptagningar.

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. Närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. I den nationella regleringen om skydd för personuppgifter måste man beakta Europeiska unionens allmänna dataskyddsförordning (2016/679). Enligt artikel 7 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna har var och en rätt till respekt för sitt privatliv och familjeliv, sin bostad och sina kommunikationer. Enligt artikel 8 i stadgan har var och en rätt till skydd för de personuppgifter som rör honom eller henne. Dessa uppgifter ska behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund.

Grundlagsutskottet har i fråga om skyddet för personuppgifter konstaterat (GrUU 14/2018 rd) att det i regel är tillräckligt att reglering som rör skyddet för och behandling av personuppgifter är förenlig med EU:s allmänna dataskyddsförordning. Enligt artikel 6 i dataskyddsförordningen är behandling av personuppgifter laglig, om behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige eller för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. I tillståndsförfaranden enligt inlösningslagen är det fråga om sådana situationer.

Enligt regeringens proposition om revidering av lagstiftningen om offentliga kungörelser (RP 239/2018 rd, s. 29) bedöms en myndighets rätt att behandla personuppgifter i det allmänna datanätet i enlighet med de allmänna principerna för behandling av personuppgifter i dataskyddsförordningen. Enligt dataskyddsförordningen avses med personuppgift varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person. Ansökningshandlingarna i ett inlösnings- tillståndsförfarande och beslut i ärendet innehåller uppgifter som ska ses som personuppgifter, såsom fastighetsbeteckningar, fastigheters namn och ägare. På behandlingen av dem ska tillämpas 62 a § om offentlig kungörelse och 62 b § om skyddet för personuppgifter i förvaltningslagen.

Med tanke på skyddet för privatlivet och personuppgifter är det väsentligt att uppgifterna offentliggörs i det allmänna datanätet bara om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna (GrUU 63/2014 rd). Om detta föreskrivs det uttryckligen i 62 b § i förvaltningslagen. I ett meddelande enligt 62 § i förvaltningslagen, i en kungörelse enligt 62 a § i förvaltningslagen och i handlingar som kungörs får man publicera endast sådana uppgifter som inte är sekretessbelagda enligt någon annan lag.

Enligt grundlagsutskottet ska endast personuppgifter som är nödvändiga för tillgången till information publiceras i handlingar som blir offentliga på webben (GrUU 63/2014 rd). I ett meddelande om att en handling lagts fram till påseende samt i en offentlig kungörelse och i en

handling som kungörs får man således även när det gäller offentliga personuppgifter publicera endast de personuppgifter som är nödvändiga för tillgången till information. I de ärenden som omfattas av inlösningslagen ska som sådana uppgifter anses fastigheters fastighetsbeteckning, namn och ägaraktör. När kungörelsetiden löper ut upphör också myndighetens grund för och behov av att behandla personuppgifterna i det allmänna datanätet. Personuppgifterna ska i enlighet med 62 b § i förvaltningslagen avlägsnas från myndighetens webbplats i det allmänna datanätet när tiden för tillgänglighållande löper ut.

12.3 Ansvar för miljön

Enligt 20 § 1 mom. i grundlagen bär var och en ansvar för naturen och dess mångfald samt för miljön och kulturarvet. Betydelsen av den grundläggande rätten till en sund miljö har stärkts sedan grundlagen stiftades och motiveringarna, som antydde att det handlade om en deklaration, lades fram. Grundlagens 20 § uttrycker människornas alltomfattande ansvar för att i den ekonomiska och samhällsliga verksamheten följa principer som säkerställer den levande och livlösa naturens mångfald. Bestämmelsen omfattar både åtgärder som förhindrar ödeläggning av miljön och miljöförstöring och aktiva åtgärder som gagnar miljön.

I inlösningslagen föreskrivs det inte om villkoren för att ett projekt ska kunna genomföras eller om sättet på vilket det genomförs utan om anskaffning av områden och rättigheter som är nödvändiga för genomförandet av projektet. I situationer där det för ett projekt inte krävs tillstånd enligt någon annan lagstiftning utgör inlösningsstillståndsproceduren likväl ett ramverk för medborgarnas och övriga aktörers deltagande, och prövningen av inlösningsstillståndet får samtidigt drag som utmärker prövningen av projektstillståndet.

Enligt 20 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. Bestämmelsen är avsedd att först och främst påverka lagstiftarens och andra normgivares verksamhet (RP 309/1993 rd, s. 70/II). Myndighetens skyldighet att ge andra aktörer än de som ingår i inlösningsrelationen tillfälle att ge sin uppfattning om ansökan om inlösningsstillstånd kan inom ramen för den nuvarande inlösningslagen anses vara oklar vad gäller andra projekt än de som gäller kraftledningar, naturgasledningar eller jämförbara projekt. I fråga om dessa typer av projekt föreskrivs det uttryckligen om myndighetens skyldighet att höra andra aktörer i 4 a § i lagen om inlösningsstillstånd.

På dessa grunder föreslås att det i 8 § 3 mom. ska föreskrivas att myndigheten ska ge också andra än ägare av fast egendom och innehavare av nyttjanderätt tillfälle att framföra sin åsikt om ansökan. Konsekvenserna av avgöranden i ärenden som gäller tillstånd till undersökning och ärenden som gäller ändring av användningssyfte inskränker sig till sakägarna, och det föreslås inga ändringar när det gäller vilka som ska höras.

12.4 Rättsskydd

Vid inlösen av fast egendom är det fråga om verksamhet med inverkan på kärnan av det grundlagsenliga egendomsskyddet inom ramen för förbehållet gällande expropriation enligt 15 § 2 mom. i grundlagen. Därför ska det fästas särskild uppmärksamhet vid överlåtarens rättsskydd i olika skeden av inlösningsförfarandet.

Enligt det föreslagna 8 § 1 mom. ska ansökan om inlösningsstillstånd delges ägaren till sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som inlöses genom bevislig delgivning om sökanden inte styrker att dessa skriftligen har samtyckt till inlösningsförfarandet. Inlösningsförfarandet kan leda till inlösen av äganderätt eller betydande begränsning av nyttjanderätt, och därför måste

RP 71/2022 rd

sakägaren få uppgift om en pågående tillståndsansökan på tillförlitligt sätt. I fråga om samfällda områden och särskilda förmåner som är gemensamma för flera fastigheter beror delgivningssättet på om det är fråga om ett konstituerat delägarlag. Konstituerade delägarlag delges ärendet enligt 26 § i lagen om samfälligheter och icke konstituerade delägarlag genom offentlig kungörelse enligt 8 § 2 mom. i den föreslagna lagen. Offentlig kungörelse behövs för delgivning av ärendet också i fråga om sådana sakägare vars kontaktuppgifter inte är tillgängliga eller som inte är kända.

I linjeformiga projekt i vilka det kan finnas flera hundratals sakägare kan bevislig delgivning visa sig vara mycket arbetsdryg och dyr. Enligt 8 a § som gäller för sådana fall kan tillståndsansökan delges genom offentlig kungörelse samt genom att ordna ett samrådsmöte i kommunen i fråga. Information om samrådsmötet ska offentliggöras genom offentlig delgivning, och därtill ska till de sakägare som är kända skickas en kallelse till samrådsmötet genom vanlig delgivning. Bestämmelsen motsvarar förfarandet enligt 9 § i den nuvarande inlösningslagen och är ett alternativ till förfarandet enligt 8 §.

Beslut i ett ärende som gäller inlösningsstillstånd ska delges enligt 10 § 3 mom. och 9 § 1 mom. i den gällande lagen genom bevislig delgivning. Undantag från kravet på bevislig delgivning föreslås vid delgivning av beslut om linjeformiga projekt (10 a § 2 mom. i lagförslaget). Förslaget är i linje med förfarandet vid delgivning av ansökningshandlingar enligt 8 a §. Förfarandet tillämpas med stöd av 72 d § i inlösningslagen också på ett ärende som gäller ändring av användningssyfte.

Den som ansvarar för projektet får med stöd av 84 § i inlösningslagen beviljas tillstånd att undersöka det område som ska inlösas innan inlösen verkställs. I undersökningsarbetet får inte intrång göras i annans rätt i högre grad än vad som är nödvändigt för att undersökningen ska ge resultat, och ägaren eller rättsinnehavaren får inte förorsakas onödig störning. Det är inte fråga om författningsrättslig expropriation, och tillåtelse av undersökningsverksamhet är inte förknippad med liknande uttalat behov av rättsskydd som inlösen. Ansökan om undersökningstillstånd och beslut i ärendet kan därför delges till de sakägare vars adress är känd genom vanlig delgivning och andra parter genom offentlig delgivning. Inledning av undersökningsarbete ska enligt förslaget delges på förhand genom vanlig delgivning och offentlig delgivning (85 § i den föreslagna lagen).

12.5 Delavgörande i ärende om inlösningsstillstånd vid inlösningsförrättningen

Ärenden som gäller inlösningsstillstånd avgörs enligt 5 § 2 mom. i inlösningslagen antingen av statsrådet eller Lantmäteriverket. Tillståndsmyndigheten ska i regel avgöra alla frågor i ansökan, vilket i vissa situationer kan vara en utmaning. När ett ärende som gäller inlösningsstillstånd för ett kraftledningsprojekt avgörs är det till exempel inte nödvändigtvis slutligt bestämt var alla stöd Stolpar ska stå. När inlösen gäller ett stort antal fastigheter, kan uppgifterna om enskilda fastigheter likaså vara bristfälliga. Därför föreslås det att det i 10 § liksom i nuvarande lag ska föreskrivas att föremålet för inlösen i linjeformiga projekt i vissa situationer kan bestämmas först vid inlösningsförrättningen.

Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis i synnerhet med hänsyn till sambandet mellan bestämmelsen och de grundläggande fri- och rättigheterna ansett att det är nödvändigt att det entydigt framgår av lagen vilken myndighet som är behörig (GrUU 21/2001 rd, s. 4/I) eller annars exakt (GrUU 47/2001 rd, s. 3/II) eller att det av lagen åtminstone framgår vilka myndigheter som är behöriga (GrUU 45/2001 rd, s. 5/I) och att förutsättningarna för överföring av behörigheten ska framgå av lagen tillräckligt exakt (GrUU 7/2001 rd, s. 4/II; GrUU 11/2002 rd, s. 6; GrUU 52/2001 rd, s. 5; GrUU 47/2002 rd, s. 4–5; GrUU 65/2002 rd, s. 4/II). Det innebär att en

RP 71/2022 rd

myndighet inte genom lag kan ges obegränsad fullmakt att överföra sina uppgifter eller sin behörighet till en annan myndighet.

En överföring av behörighet kan gälla detaljer i en enskild ansökan om inlösningsstillstånd. Behörigheten kan inte överföras vad gäller de centrala frågorna i prövningen av inlösningsstillståndet, och inlösningskommissionen kan inte välja en lösning som strider mot tillståndsmyndighetens beslut. Det kan emellertid till exempel vara fråga om huruvida inlösningsgälden gällande en viss fastighet eller hurdana begränsningar i nyttjanderätten som gäller för en enskild fastighet.

Den överförda behörigheten utövas av inlösningskommissionen, som ska avgöra frågan under iakttagande av de materiella bestämmelser som gäller inlösningsstillståndsprövning. Inlösningskommissionens sammansättning ska, med beaktande av övriga uppgifter som ankommer på den och de frågor som ska avgöras genom ett förrättningsförfarande, anses tillräcklig för att avgöra detaljfrågor av detta slag i ansökningar om inlösningsstillstånd. Inlösningskommissionen kan dessutom vid behov skaffa ytterligare utredningar för att ärendet ska kunna avgöras. Med beaktande av att lagligheten i inlösningskommissionens beslut genom ändringsökande kan underkastas prövning i domstol, ska det inte ses som problematiskt att ärenden som gäller inlösningsstillstånd delvis avgörs vid inlösningsförrättningen. Som jämförelse bör det ännu nämnas att det i enlighet med fastighetsbildningslagen genom förfaranden av förrättningsstyp avgörs om det finns förutsättning för inlösen bland annat när det gäller tillandning (60 §), samfällt område som inte är samfällt skog (61 §), utskifte (61 a §) och tomtedel (62 §).

På de grunder som anges ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977) 5 § 2 mom., 8–10 §, 72 d § 2 mom., 76 § 3 mom. och 85 § 1 mom., sådana de lyder, 5 § 2 mom. samt 9 och 10 § i lag 264/2017, 8 § i lag 1110/1982, 72 d § 2 mom. i lag 908/2013, 76 § 3 mom. i lag 1433/2001 och 85 § 1 mom. i lag 917/2011, och fogas till lagen nya 8 a och 10 a § som följer:

5 §

Om inlösningsstillstånd söks för ett företag som avses i 8 a § 1 mom. och om ingen motsätter sig att inlösningsstillstånd utfärdas eller det är fråga om inlösen som är av mindre betydelse med avseende på allmänt och enskilt intresse, avgörs ansökan om inlösningsstillstånd av Lantmäteriverket.

8 §

Tillståndsmyndigheten ska genom bevislig delgivning delge ansökan om inlösningsstillstånd till ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som omfattas av ansökan, om inte sökanden visar att dessa skriftligen har samtyckt till inlösningshandlingarna så omfattande eller är de på grund av det stora antalet personer som ska höras eller i övrigt sådana att det medför oskäligen svårigheter att sända samtliga handlingar till dem som ska höras, ska till delgivningen fogas meddelande om de handlingar som saknas samt om var och när de finns till påseende.

Icke konstituerade delägarlag för sådana samfälliga områden och särskilda förmåner som är gemensamma för flera fastigheter samt andra aktörer än de som avses i 1 mom. ska delges ansökan om inlösningsstillstånd genom offentlig kungörelse. Av kungörelsen ska, utöver det som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003), framgå vad som ska iakttas när anmärkningar framställs och åsikter framförs. Information om kungörelsen ska utan dröjsmål offentliggöras i den kommun inom vars område det i ansökan avsedda projektet genomförs eller till vars område dess verkningar utsträcker sig.

Tillståndsmyndigheten ska ge ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som omfattas av ansökan tillfälle att framställa anmärkning om ansökan inom en tidsfrist som ska vara minst 30 dagar och får vara högst 60 dagar från delfäendet av tillståndsansökan. Andra aktörer ska ges tillfälle att framföra sin åsikt om ansökan inom denna tidsfrist.

Närmare bestämmelser om kungörelsens innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 a §

En ansökan om inlösningsstillstånd som gäller en kraftledning, ett naturgasnät eller något annat motsvarande projekt får trots 8 § 1 mom. delges ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som omfattas av ansökan genom offentlig kungörelse med iakttagande

RP 71/2022 rd

av 2 mom. i den paragrafen och genom att ordna hörande av sakägarna i den kommun där projektet genomförs. Om det projekt som ansökan avser endast i liten utsträckning berör en kommuns område, kan hörandet i den kommunen ordnas på samma gång vid ett möte som ordnas i en annan kommun.

Underrättelse om ordnandet av hörande ska lämnas genom offentlig delgivning minst 14 dygn före mötet. Information om underrättelsen ska dessutom offentliggöras i den kommun vars område ansökan gäller. En kallelse till hörandet ska dessutom genom vanlig delgivning senast 21 dygn före mötet skickas till alla kända ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som omfattas av ansökan om inlösningsstillstånd.

Vid hörandet ska yttranden från dem som hörs protokollföras. Ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som inlöses kan lämna sina yttranden för anteckning i protokollet inom 30 dygn från det att hörandet avslutades.

9 §

Tillståndsmyndigheten ska ge den kommun inom vars område projektet genomförs eller till vars område dess verkningar utsträcker sig tillfälle att lämna utlåtande i saken. Om projektet har regional betydelse ska också landskapsförbundet och närings-, trafik- och miljöcentralen ges tillfälle att lämna utlåtande. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska också ges tillfälle att lämna utlåtande om projektet har avsevärd betydelse med tanke på miljöskyddet.

10 §

Föremålet för inlösen ska specificeras i inlösningsstillståndet. Bestämmandet av föremålet för inlösningsen kan dock till sina mindre viktiga delar hänskjutas till inlösningsförrättningen, om inlösningsen sker för byggande av en kraftledning, ett naturgasnät eller något annat motsvarande projekt och det när inlösningsstillståndet utfärdas kan anses vara tillräckligt att den allmänna sträckningen för föremålet för inlösen anges.

I beslutet i ett ärende som gäller inlösningsstillstånd ska det redogöras för ändamålet med ansökan eller de delar av ansökan som är behövliga fogas till beslutet. Om inlösningsstillståndsansökan gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, ska i beslutet tas in kontaktmyndighetens motiverade slutsats, information om allmänhetens deltagande och ett sammandrag av resultaten av hörandena enligt 20 och 29 § i den lagen. Av beslutet ska framgå hur de utlåtanden som lämnats och åsikter som framförts om inlösningsstillståndsansökan, kontaktmyndighetens motiverade slutsats och eventuella sådana handlingar rörande internationellt hörande om gränsöverskridande konsekvenser som avses i 29 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har beaktats.

10 a §

Beslut i ett ärende som gäller inlösningsstillstånd ska bevisligen delges sökanden och ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som inlöses. De aktörer som avses i 9 § ska delges beslutet genom vanlig delgivning. Icke konstituerade delägarlag för samfällda områden och särskilda förmåner som är gemensamma för flera fastigheter samt andra aktörer ska delges beslutet genom offentlig kungörelse.

Beslut om en kraftledning, ett naturgasnät eller något annat motsvarande projekt som avses i 8 a § ska delges genom offentlig kungörelse. Information om att beslutet meddelats ska dessutom skickas till ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som inlöses samt andra aktörer som avses i 9 §.

Den myndighet som beviljat ett inlösningsstillstånd ska utan dröjsmål underrätta Lantmäteriverket om beslutet om inlösningsstillstånd.

RP 71/2022 rd

72 d §

Lantmäteriverket ska innan ett beslut enligt 1 mom. fattas ge dem vars rätt saken gäller tillfälle att inom utsatt tid ge sitt utlåtande om ansökan. På detta förfarande tillämpas 8, 8 a och 9 §. Lantmäteriverket ska utan dröjsmål i den ordning som anges i 10 a § förutom sökanden delge också området ägare och rättsinnehavare det beslut genom vilket användningssyftet har ändrats.

76 §

Om skäl därtill prövas föreligga, ska 8, 8 a och 9 § iakttas innan tillstånd beviljas.

85 §

Sakägarna ska med iakttagande av bestämmelserna i 84 § 2 mom. informeras om att tillstånd till undersökning har beviljats. Ett exemplar av beslutet ska dessutom sändas till den som har anhängit om detta. Angående undersökningen ska senast sju dagar innan den påbörjas lämnas meddelande genom vanlig delgivning till de ägare av fast egendom och de innehavare av nyttjanderätt vilkas adresser är kända, och till andra genom offentlig delgivning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På sådana ärenden rörande tillstånd till undersökning, inlösningstillstånd och ändring av användningssyfte som är anhängiga hos en förvaltningsmyndighet vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Om en fullföljdsdomstol upphäver ett beslut på vilket de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag ska tillämpas och återförvisar ärendet att i sin helhet behandlas på nytt, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

Helsingfors den 12 maj 2022

Statsminister

Sanna Marin

Justitieminister Anna-Maja Henriksson

Lag

om ändring av lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977) 5 § 2 mom., 8–10 §, 72 d § 2 mom., 76 § 3 mom. och 85 § 1 mom., sådana de lyder, 5 § 2 mom. samt 9 och 10 § i lag 264/2017, 8 § i lag 1110/1982, 72 d § 2 mom. i lag 908/2013, 76 § 3 mom. i lag 1433/2001 och 85 § 1 mom. i lag 917/2011, och
fogas till lagen nya 8 a och 10 a § som följer:

Gällande lydelse

5 §

Om inlösningsstillstånd söks för ett företag som avses i 9 § 4 mom. och om ingen motsätter sig att inlösningsstillstånd utfärdas eller det är fråga om inlösen som är av mindre betydelse med avseende på allmänt och enskilt intresse, avgörs ansökan om inlösningsstillstånd av Lantmäteriverket.

8 §

Ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som inlöses skall, om sökanden inte styrker att dessa skriftligen har samtyckt till inlösningsstillstånd utfärdas beredas tillfälle att inom utsatt tid avge utlåtande i saken. Denna tid får inte vara kortare än 30 dagar, ej heller längre än 60 dagar, räknat från delgivningen av ansökan.

Kommunen samt, om företaget har regional betydelse, förbunden på landskapsnivå och närings-, trafik- och miljöcentralen ska beredas i 1 mom. avsett tillfälle. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska beredas motsvarande

Föreslagen lydelse

5 §

Om inlösningsstillstånd söks för ett företag som avses i 8 a § 1 mom. och om ingen motsätter sig att inlösningsstillstånd utfärdas eller det är fråga om inlösen som är av mindre betydelse med avseende på allmänt och enskilt intresse, avgörs ansökan om inlösningsstillstånd av Lantmäteriverket.

8 §

Tillståndsmyndigheten ska genom bevislig delgivning delge ansökan om inlösningsstillstånd till ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som omfattas av ansökan, om inte sökanden visar att dessa skriftligen har samtyckt till inlösningsstillståndet. Är ansökningshandlingarna så omfattande eller är de på grund av det stora antalet personer som ska höras eller i övrigt sådana att det medför oskäligen svårigheter att sända samtliga handlingar till dem som ska höras, ska till delgivningen fogas meddelande om de handlingar som saknas samt om var och när de finns till påseende.

Icke konstituerade delägarlag för sådana samfälliga områden och särskilda förmåner som är gemensamma för flera fastigheter samt andra aktörer än de som avses i 1 mom. ska delges ansökan om inlösningsstillstånd genom

Gällande lydelse

tillfälle också när företaget har avsevärd betydelse för miljövården.

Föreslagen lydelse

offentlig kungörelse. Av kungörelsen ska, utöver det som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003), framgå vad som ska iakttas när anmärkningar framställs och åsikter framförs. Information om kungörelsen ska utan dröjsmål offentliggöras i den kommun inom vars område det i ansökan avsedda projektet genomförs eller till vars område dess verkningar utsträcker sig.

Tillståndsmyndigheten ska ge ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som omfattas av ansökan tillfälle att framställa anmärkning om ansökan inom en tidsfrist som ska vara minst 30 dagar och får vara högst 60 dagar från delfäendet av tillståndsansökan. Andra aktörer ska ges tillfälle att framföra sin åsikt om ansökan inom denna tidsfrist.

Närmare bestämmelser om kungörelsens innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 a §

En ansökan om inlösningsstillstånd som gäller en kraftledning, ett naturgasnät eller något annat motsvarande projekt får trots 8 § 1 mom. delges ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som omfattas av ansökan genom offentlig kungörelse med iakttagande av 2 mom. i den paragrafen och genom att ordna hörande av sakägarna i den kommun där projektet genomförs. Om det projekt som ansökan avser endast i liten utsträckning berör en kommuns område, kan hörandet i den kommunen ordnas på samma gång vid ett möte som ordnas i en annan kommun.

Underrättelse om ordnandet av hörande ska lämnas genom offentlig delgivning minst 14 dygn före mötet. Information om underrättelsen ska dessutom offentliggöras i den kommun vars område ansökan gäller. En kallelse till hörandet ska dessutom genom vanlig delgivning senast 21 dygn före mötet skickas till alla kända ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som omfattas av ansökan om inlösningsstillstånd.

Vid hörandet ska yttranden från dem som hörs protokollföras. Ägare av sådan fast

Gällande lydelse

9 §

Ansökningshandlingarna och meddelande om den tid som har utsatts för avgivande av utlåtande ska delges ägare och innehavare som bevislig delgivning, samt sådan i 8 § 2 mom. avsedd part som ska höras som vanlig delgivning enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003). Delgivning till andra än de ovannämnda verkställs genom offentlig kungörelse på kommunens anslagstavla, enligt vad som föreskrivs särskilt. Om inlösningsstillståndsansökan gäller ett projekt på vilket lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas, ska kungörelsen offentliggöras också på kommunens webbplats.

Är ansökningshandlingarna så omfattande eller på grund av det stora antalet personer som ska höras eller i övrigt sådana att en överlåtelse av samtliga handlingar till den som ska höras medför oskäliga svårigheter, ska till delgivningen fogas meddelande om de handlingar som saknas samt om var och när de finns till påseende i vederbörande kommun.

Gäller inlösen egendom som avses i 7 § 3 mom., sker delgivning till det delägarlag som bildas av delägarna i samfällid skog, annat samfällt område och gemensam särskild förmån med iakttagande av vad som föreskrivs särskilt.

Om inlösen verkställs för byggande av kraftledning, naturgasnät eller annat motsvarande företag, kan hörande av ägare av fast egendom och innehavare av nyttjanderätt ordnas så att sökanden ger de ägare och innehavare, vilkas rätt och fördel saken berör, tillfälle att framföra sin åsikt om företaget vid ett möte som ordnas i varje kommun. Om det företag som ansökan avser endast till en ringa del berör en kommuns område, kan hörandet av ägare av fast egendom och innehavare av nyttjanderätt i en sådan kommun dock ordnas vid ett möte som samtidigt ordnas i en annan

Föreslagen lydelse

egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som inlöses kan lämna sina yttranden för anteckning i protokollet inom 30 dygn från det att hörandet avslutades.

9 §

Tillståndsmyndigheten ska ge den kommun inom vars område projektet genomförs eller till vars område dess verkningar utsträcker sig tillfälle att lämna utlåtande i saken. Om projektet har regional betydelse ska också landskapsförbundet och närings-, trafik- och miljöcentralen ges tillfälle att lämna utlåtande. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska också ges tillfälle att lämna utlåtande om projektet har avsevärd betydelse med tanke på miljöskyddet.

Gällande lydelse

kommun. Information om mötet ska ges i varje kommun så som kommunala kungörelser offentliggörs inom kommunen. Mötesprotokollet ska fogas till inlösningsansökan. Den som ska höras och önskar foga ett skriftligt utlåtande till protokollet ska ges tillfälle till det vid mötet, eller om han eller hon kräver det, efter mötet inom viss tid, som inte får vara kortare än 14 dagar.

Närmare bestämmelser om kungörelsens innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

I inlösningsstillståndet ska nämnas den egendom som inlösningsansökan avser. Bestämmandet av föremålet för inlösningsansökan kan dock till sina mindre viktiga delar hänskjutas till inlösningsförrättningen, då rätt till områden, som behövs för ovan i 9 § 4 mom. avsett företag, förvärvas genom inlösen och det kan anses vara tillräckligt att den allmänna sträckningen för föremålet för inlösen anges när inlösningsstillståndet utfärdas.

I beslutet om inlösningsstillstånd ska ändamålet med ansökan förklaras eller de delar av ansökan som är behövliga fogas till beslutet. Om inlösningsstillståndsansökan gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, ska i beslutet tas in kontaktmyndighetens motiverade slutsats, information om allmänhetens deltagande och ett sammandrag av resultaten av hörandena enligt 20 och 29 § i den lagen. Av beslutet ska framgå hur de utlåtanden och åsikter som avgetts om inlösningsstillståndsansökan, kontaktmyndighetens motiverade slutsats och eventuella sådana handlingar rörande internationellt hörande om gränsöverskridande konsekvenser som avses i 29 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har beaktats.

Beslutet om inlösningsstillstånd ska utan dröjsmål i den ordning som föreskrivs i 9 § 1 mom. meddelas dem som enligt 8 § ska höras i saken samt sökanden. När inlösningsstillståndet har utfärdats av statsrådet ska beslutet om inlösningsstillstånd dessutom utan dröjsmål

Föreslagen lydelse

10 §

Föremålet för inlösen ska specificeras i inlösningsstillståndet. Bestämmandet av föremålet för inlösningsansökan kan dock till sina mindre viktiga delar hänskjutas till inlösningsförrättningen, om inlösningsansökan gäller byggande av en kraftledning, ett naturgasnät eller något annat motsvarande projekt och det när inlösningsstillståndet utfärdas kan anses vara tillräckligt att den allmänna sträckningen för föremålet för inlösen anges.

I beslutet i ett ärende som gäller inlösningsstillstånd ska det redogöras för ändamålet med ansökan eller de delar av ansökan som är behövliga fogas till beslutet. Om inlösningsstillståndsansökan gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, ska i beslutet tas in kontaktmyndighetens motiverade slutsats, information om allmänhetens deltagande och ett sammandrag av resultaten av hörandena enligt 20 och 29 § i den lagen. Av beslutet ska framgå hur de utlåtanden som lämnats och åsikter som framförts om inlösningsstillståndsansökan, kontaktmyndighetens motiverade slutsats och eventuella sådana handlingar rörande internationellt hörande om gränsöverskridande konsekvenser som avses i 29 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har beaktats.

Gällande lydelse

meddelas Lantmäteriverket, vilket samtidigt ska ges exemplar av ansökningshandlingarna.

Bestämmelser om anmälan till inskrivningsmyndigheten finns i 77 §.

Föreslagen lydelse

10 a §

Beslut i ett ärende som gäller inlösningsstillstånd ska bevisligen delges sökanden och ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som inlöses. De aktörer som avses i 9 § ska delges beslutet genom vanlig delgivning. Icke konstituerade delägarlag för samfällda områden och särskilda förmaner som är gemensamma för flera fastigheter samt andra aktörer ska delges beslutet genom offentlig kungörelse.

Beslut om en kraftledning, ett naturgasnät eller något annat motsvarande projekt som avses i 8 a § ska delges genom offentlig kungörelse. Information om att beslutet meddelats ska dessutom skickas till ägare av sådan fast egendom och innehavare av sådan nyttjanderätt som inlöses samt andra aktörer som avses i 9 §.

Den myndighet som beviljat ett inlösningsstillstånd ska utan dröjsmål underrätta Lantmäteriverket om beslutet om inlösningsstillstånd.

72 d §

Lantmäteriverket ska innan ett beslut enligt 1 mom. fattas ge dem vars rätt saken gäller tillfälle att inom utsatt tid ge sitt utlåtande om ansökan. På detta förfarande tillämpas 8 och 9 §. Lantmäteriverket ska utan dröjsmål i den ordning som anges i 9 § 1 mom. förutom sökanden delge också områdets ägare och rättsinnehavare det beslut genom vilket användningssyftet har ändrats. *En besväransvisning ska bifogas beslutet.*

76 §

När skäl därtill provas föreligga, skall 8 och 9 § tillämpas innan tillstånd beviljas.

72 d §

Lantmäteriverket ska innan ett beslut enligt 1 mom. fattas ge dem vars rätt saken gäller tillfälle att inom utsatt tid ge sitt utlåtande om ansökan. På detta förfarande tillämpas 8, 8 a och 9 §. Lantmäteriverket ska utan dröjsmål i den ordning som anges i 10 a § förutom sökanden delge också områdets ägare och rättsinnehavare det beslut genom vilket användningssyftet har ändrats.

76 §

Om skäl därtill provas föreligga, ska 8, 8 a och 9 § iakttas innan tillstånd beviljas.

RP 71/2022 rd

Gällande lydelse

85 §

Sakägarna ska, genom iakttagande av bestämmelserna i 84 § 2 mom., informeras om att tillstånd till undersökning har beviljats. Ett exemplar av beslutet ska därtill tillställas den som har anhållit om detta. Angående undersökningen ska senast sju dagar innan den påbörjas lämnas meddelande genom vanlig delgivning till de ägare av fast egendom och de innehavare av nyttjanderätt vilkas adresser är kända och till andra genom offentlig delgivning *så som anges i 9 § 1 mom.*

Föreslagen lydelse

85 §

Sakägarna ska med iakttagande av bestämmelserna i 84 § 2 mom. informeras om att tillstånd till undersökning har beviljats. Ett exemplar av beslutet ska dessutom sändas till den som har anhållit om detta. Angående undersökningen ska senast sju dagar innan den påbörjas lämnas meddelande genom vanlig delgivning till de ägare av fast egendom och de innehavare av nyttjanderätt vilkas adresser är kända, och till andra genom offentlig delgivning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På sådana ärenden rörande tillstånd till undersökning, inlösningsstillstånd och ändring av användningssyfte som är anhängiga hos en förvaltningsmyndighet vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Om en fullföljdsdomstol upphäver ett beslut på vilket de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag ska tillämpas och återförvisar ärendet att i sin helhet behandlas på nytt, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med bestämmelserna i denna lag.
